

ПРОВАДЖЕННЯ ДІЗНАННЯ У КРИМІНАЛЬНОМУ ПРОЦЕСІ

Новий кримінальний процесуальний кодекс України прийнятий 13 квітня 2012 року запровадив абсолютно новий підхід до визначення дізнання під час здійснення кримінального провадження. Дізнання за цим кодексом визначається як форма розслідування кримінальних проступків. Провадження дізнання покладається на слідчого, а в передбачених законом випадках на працівників інших підрозділів органів внутрішніх справ. Для провадження дізнання встановлений строк терміном в один місяць з можливістю продовження до двох місяців. Під час досудового розслідування кримінальних проступків не допускається застосування запобіжних заходів у вигляді домашнього арешту, застави або тримання під вартою. Для досудового розслідування кримінальних проступків дозволяється виконувати всі слідчі (розшукові) дії, передбачені цим Кодексом, окрім негласних слідчих (розшукових) дій.

На сьогоднішній день провадження дізнання неможливе через відсутність визначення на законодавчому рівні поняття кримінального проступку і переліку кримінальних проступків. Ця проблема потребує якнайшвидшого вирішення на законодавчому рівні.

КПК чітко не встановлює перелік конкретних підрозділів, які можуть проводити дізнання. Відповідно до ч.1 ст.38 КПК дізнання здійснюють слідчі підрозділи, ч.3 ст. 38 КПК зазначає, що у досудовому розслідуванні кримінальних проступків у встановлених законом випадках повноваження слідчого органу досудового розслідування можуть здійснюватися співробітниками інших підрозділів органів внутрішніх справ, органів безпеки, органів, що здійснюють контроль за додержанням податкового законодавства. Які саме співробітники вказаних підрозділів можуть проводити дізнання закон не вказує відповідно це питання потребує нормативно-правового регулювання адже слідчі підрозділи на сьогоднішній день перевантажені значною кількістю кримінальних проваджень, вирішити цю проблему можна було б залучивши до провадження дізнання інші підрозділи ОВС. Як один з варіантів вирішення проблеми пропонується створення спеціального наказу МВС про провадження дізнання в системі органів внутрішніх справ. Нами пропонується дозволити проводити дізнання оперуповноваженим карного розшуку і дільничним інспекторам міліції. Немає необхідності створювати спеціальні підрозділи для провадження дізнання.

Солоненко О.М.

професор кафедри конституційного та міжнародного права НАВС кандидат юридичних наук, доцент

Найголовнішою ознакою демократичного суспільства і правової держави є: вільне й ефективне здійснення людиною належних їй прав і свобод. Сьогодні це твердження є аксіомою сучасного цивілізаційного прогресу. Відтак у системному реформуванні українського суспільства права людини мають стати не якимось похідним чи другорядним завданням здійснюваних перетворень, а їх найголовнішою метою, яка покликана принципово змінити історичну парадигму стосунків між державою і людиною. Вирішальна роль у правовому забезпеченні такої зміни належить конституційному праву.

Так, ст. 8 Конституції передбачає, що в Україні визначається і діє принцип верховенства права. Конституція має найвищу юридичну силу. Закони та інші нормативно-правові акти приймаються на основі Конституції і повинні їй відповідати, її норми є нормами прямої дії. Отже, ці положення повинні мати безпосередній вплив на правовий статус особи в Україні.

У науково-світоглядну основу сучасного реформування українського конституційного права треба покласти передбачений Конституцією України (ст. 8) принцип верховенства права, котрий означає підпорядкування діяльності державних інститутів потребам реалізації та захисту прав людини, їх пріоритетність перед іншими цінностями демократичної, соціальної, правової держави.

Доречно зауважити, що принцип верховенства права за своїм змістом значно ширше принципу верховенства закону, оскільки не кожний закон сам по собі здатний забезпечити справжні умови повноцінної реалізації прав людини. Тому втілення а життя принципу верховенства права повинно бути спільною турботою усіх гілок державної влади під системо інтегруючим впливом глави держави як конституційного гаранта додержання прав та свобод людини і громадянина.

З огляду на це є всі підстави вважати, що в концептуальному утвердженні і фактичному запровадженні принципу верховенства права як базового критерію визначення суспільної цінності конституційного права лежить глибинний сенс і кінцева мета реформи наукової доктрини і практики реалізації українського конституційного права на сучасному етапі.

У ході конституційної реформи, перш за все, потребує більш ґрунтового усвідомлення і сприйняття не тільки представниками влади, а й всіма верствами населення фундаментальна конституційна формула: "Права і свободи людини та їх гарантії визначають зміст і спрямованість діяльності держави" (ст. 3 Конституції України).

Згідно з даним конституційним приписом треба подолати існуючу певну недооцінку ступеня участі держави у вирішенні проблеми прав людини, яка традиційно обмежується переважно захистом порушених прав. Потрібно розширити ці рамки, спрямувавши увагу держави на багатопланову роботу щодо утвердження пріоритету прав і свобод людини в українському суспільстві.

Саме цьому має бути підпорядкований зміст правової політики щодо реалізації принципу верховенства права. Конституційно-правовий режим взаємовідносин органів держави з населенням має базуватися на вимозі беззаперечного визнання пріоритету прав людини, поваги до її законних інтересів, правомірних вимог і очікувань.

На практичне запровадження такого режиму слід спрямувати як роботу з підбору і виховання кадрів державного апарату, так і освітянські зусилля різноманітних форм навчання молоді, спираючись при цьому на багатовікові традиції загальнолюдської та національної моралі і етики.

Забезпечення верховенства права має стати вирішальним фактором діяльності держави, органів виконавчої влади та їх посадових осіб. Правовий стандарт взаємовідносин органів виконавчої влади і людини повинен виходити із сприйняття особи як такого суб'єкта, перед яким виконавча влада відповідальна за свою діяльність. У змісті конституційно-правового статусу людини перевага має надаватися визначенню не тільки її обов'язків перед державою, а насамперед й прав, за забезпечення реалізації і захист яких держава несе відповідальність.

При цьому органи держави влади, їх посадові особи повинні зважати не лише на правовий статус людини і громадянина, закріплений у національному законодавстві, а й на положення відповідних міжнародно-правових актів. Зрозуміло, що їх сприйняття і деталізація у національному законодавстві мають відбуватися з урахуванням реальних, передусім матеріальних, можливостей здійснення у повсякденному житті.

Таким чином, зміст конституційно-правового статусу людини має радикально оновлюватися шляхом закріплення в законі природних, загальноновизнаних прав і свобод, які є невід'ємною частиною правового становища громадян у розвинутих країнах світу, а також створенням організаційно-правового механізму забезпечення реалізації цих прав і свобод, який опосередковується переважно саме нормами конституційного права.

Чигирин І.В.

викладач загальновійськової
кафедри ННПФПГБВВ НАВС

ПРОБЛЕМНІ ПИТАННЯ ВЗАЄМОДІЇ ОРГАНІВ ВНУТРІШНІХ СПРАВ З ОРГАНАМИ ДЕРЖАВНОГО КОНТРОЛЮ НА ФОНДОВОМУ РИНКУ УКРАЇНИ

Фінансовий контроль у найрізноманітніших формах пронизує всю фінансову діяльність держави. Його основним завданням є перевірка, виявлення, усунення та попередження порушень у фінансовій сфері держави. В умовах існуючої криміногенної ситуації фондовий ринок практично стає додатковим джерелом неконтрольованих доходів, сприяє розвитку тіньової економіки. А. Приступко зазначає, що переважна більшість угод з купівлі-